

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugos), Agricola, (Sebeșul-săses), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Aorigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Bereșana, Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseșiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Neșoiul, Nera, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Pancioana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cocova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugos), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Rîureana (Cap. Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săses), Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târânoșana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 țilari.

Chestiunea reviziunilor.

Anul calendaristic s'a încheiat și cu el se încheie din nou și gestiunea unui an de afaceri la băncile noastre. Întâile luni ale anului nou sunt dedicate mai ales muncii pentru stabilirea bilanțurilor. E timpul când de regulă intră în acțiune și revizorii experți. Și credem, că timpul e potrivit să ne oprim pentru un moment la o temă atât de importantă ca aceea a revizorilor. Reviziunile bilanțurilor prin revizori experți sunt o întocmire nouă în patria noastră. Și ne servește spre laudă, că băncile românești au fost cele dintâi, cari au plantat din vestul mai civilizată al Europei acest ram modern de control pe terenul de activitate al băncilor românești din Ungaria. După noi au urmat în curând și alte bănci, maghiare și nemaghiare a introduce spontan controlul obligator la institutele lor, spre ridicarea prestigiului special al institutelor de credit și spre fortificarea creditului economic general din patrie.

Instituția revizorilor experți s'a dovedit în urmare a fi cu efect, rezultatele ei obținând un certificat de bună conduită pentru băncile noastre. Aceasta însă nu înseamnă, că reviziunile câte s'au făcut și cum s'au făcut până acum ar fi suficiente și deplin mulțămitoare. O întocmire atât de nouă cum sunt și reviziunile băncilor, are încă multă lipsă de studiu și de experiențe, de felul în

care trebuie să se facă, ca să corăspundă cu vremea întru toate scopului ce-l urmărește.

Și în punctul acesta, credem că șablona joacă încă un rol mult prea mare la reviziunile noastre, iar meritoric se pune încă prea puțină greutate pe controlul afacerilor. O dovadă, că instituția e încă tânără, și are nevoie de îndrumări și consilii, ca să ajungă la maturitate.

După părerea noastră piedicile principale, că reviziunile bilanțurilor se fac încă în cele mai multe cazuri, mai mult de formă, decât în merit, sunt pe deoparte timpul fizic, care le lipsește revizorilor experți, ca să se poată aprofundă în tema principală ce o ar avea de rezolvat. De altă parte e punctul costului, care-i determină pe revizori ca să-și împlinească lucrarea lor cât mai repede și cu mici cheltuieli. Procedând însă sistematic, și în condițiile date, cu toate astea revizorii noștri ar putea face reviziunile în astfel de mod, ca să nu se piardă timp prea mult cu partea tehnică, — care se știe că la băncile noastre e bine îngrijită — ci examinarea meritorică a bilanțurilor să se aibă în primul rând în vedere.

În acest scop ni-se pare deosebit de importantă tocmai în situația de față a pieței de bani, examinarea politicii de reescompt pe care o fac băncile noastre în timpul mai nou. Angajarea prea mare în reescompt și angajarea în ori-ce timp, neținând seamă de prețul banilor, ci numai de mania de afaceri, o spunem franc, ni-se pare absolut imprudentă.

În general s'ar putea zice că pentru

orice bancă cel mai sănătos și elementar principiu economic ar trebui să fie: „Să nu creditezi altora mai mult, decât în măsura în care te bucuri tu însuși de credit la alții“. La băncile noastre de credit depunerile spre fructificare sunt în prima linie busola de încredere. Sporul sau scăzământul depunerilor este semnul cel mai invederat dacă o bancă dă înainte, sau merge înapoi. În raportul acestor fluctuații de încredere, ar trebui să-și reguleze fiecare bancă de credit și politica ei de reescompt.

A hotărî marginile până la care o bancă se poate angaja fără pericol în reescompt nu este ușor. Ceeace pentru o bancă mare poate fi de un real folos, pentru o bancă mică poate deveni primejlie. Și aici ajungem la un punct, care pe multe din băncile noastre le seduce să urmeze o politică greșită pentru referințele lor. Șablona de imitație. Cele mai multe, dintre băncile noastre mici nu fac altceva decât imitează pe cele mari, începând cu statutele și nemai sfârșind cu emisiunile de acții și cu deschiderea de filiale noi.

Pentru o bancă mare sporirea capitalului propriu și înmulțirea filialelor, este o necesitate dictată de expansiunea afacerilor. O bancă fondată cu câteva sute de mii, are chiar datorință imperioasă a-și spori capitalul propriu cât mai repede îndată ce depunerile ei cresc în mod rapid, ca să-și menție rangul la care a ridicat-o încrederea publicului deponent.

Nu tot așa stă lucrul cu o bancă, a cărei linie de dezvoltare e demarcată de un hotar îngust de operație. Pentru o bancă mică, care n'are și nu poate să aibă aceleași condițiuni de dezvoltare, o extindere care nu stă în nici un raport cu forțele ei, poate fi direct primejdioasă. Iată și în direcția asta un punct asupra căruia trebuie să insiste revizorii noștri cu prilejul revizuirii gestiunii băncilor noastre mai mici. Iată rolul de consiliatori al revizorilor, care trebuie necesitat de împrejurările noastre speciale, să se valideze de aci înainte în mai mare măsură. Astfel și instituția revizorilor va trebui să crească în importanța ei pentru bunul mers al afacerilor de bancă la noi.

Iată de ce salutăm cu multă bucurie conferința revizorilor experți, convocată de prezidiul „Solidarității“ la Sibiu pe 9 crt. În ea vedem o călăuză pe terenul tot mai complicat al reviziunilor, un pas de mare însemnătate, ce se face ca revizorii să fie puși în situație să poată stabili un plan comun de acțiune pentru viitoarele lucrări ce-i așteaptă.

Am atins aici numai în treacăt două chestiuni de actualitate, ce merită, credem, atenția deosebită din partea revizorilor noștri: reescomptul și extinderea șablonistă a afacerilor. Conferința revizorilor, credem, va lua în deliberare pe lângă multe alte chestiuni de reviziuni, și pe acestea, și ni-am bucura foarte mult, dacă din vastul material de experiențe, pe care revizorii noștri și l-au câștigat și-l adună neconținut în exerciarea funcției lor, ar pune la dispoziția acestei reviste tot ce poate fi dat publicității spre orientarea, cât mai bună a cercurilor specialiste, și în interesul băncilor noastre, a căror singur monitor oficial este organul nostru.

Chestiunile asupra cărora trebuie să se extindă reviziunile meritorice sunt atât de multe și complexe, cât ele nu se pot atinge nici măcar în liniamente generale, într'un singur articol. Cele mai multe din ele, — dacă nu aproape toate, — sunt obiecte de discuție, și tocmai din cauza asta, o conferință este forul cel mai competent, care poate hotărî mai bine, cari chestiuni sunt mai de actualitate, și poate stabili normele de soluție potrivită.

Suntem de părere, că dacă înainte de reviziuni o conferință a revizorilor este indicată a se ține în fiecare an, o conferință a revizorilor după terminarea reviziunilor are tot atât de mare importanță. Numai în felul acesta se pot verifica lucrările revizorilor noștri, numai în felul acesta se poate lucra cu plan și sistem, ca cu timpul instituția revizorilor să ajungă la adevărata ei valoare practică, ce trebuie se o aibă pentru bunul mers al afacerilor la băncile noastre.

Dacă deja până acum revizorii noștri experți au netăgăduitul merit, de a fi contribuit mult la ridicarea prestigiului băncilor noastre în ochii marilor instituții financiare din monarhie și străinătate, o mai strânsă organizație a instituției revizorilor noștri poate deveni cu timpul o armă din cele mai puternice, care să parze în orice timp orice atac mișelesc venit din partea dușmanilor progresului nostru economic. *E. B.*

Cauzele lipsei și scumpetei de bani.

Am publicat în numărul nostru ultim părerea secretarului gen. al „Băncii Austro-Ungare“ Pranger asupra cauzelor lipsei de bani. Asupra aceleiași chestiuni s'au pronunțat în ultimele zile și alte capacități financiare recunoscute în monarhia noastră: guvernorul Băncii de emisiune Alexandru Popovics și directorii executivi a 3 din cele mai puternice bănci din Budapesta.

Redăm, pe scurt, și păreriile acestor financiari, fiind nu numai interesante, ci și instructive.

Cauzele lipsei de bani după părerea guvernorului Popovics sunt înmulțirea populației, deschiderea de filiale noue a băncii de emisiune în ținuturi noue (Bosnia) și dezvoltarea naturală a vieții economice a țării. Lărgirea rețelei de filiale a institutelor de credit și fondarea de institute de bani noue, fără nici o trebuință reală încă au contribuit la creșterea circulației la banca de emisiune.

Situația piețelor de bani fiind de mai multă vreme nefavorabilă pentru plasarea de obligații, statul municipiile, comunele și particularii au fost nevoite a-și satisface trebuințele prin contractarea de împrumuturi de durată scurtă. De altă parte institutele, cari emit scrisuri fonciare, dacă titlii emiși se aruncă pe piață, sunt constrânse a-i răscumpăra, prin ce-eace iarăși se leagă capitaluri, cari altcum ar fi servit pentru alte scopuri. Trebuințele astfel născute în fine tot numai la banca de emisiune află acoperire.

După părerea guvernorului Popovics nu trebuie contat la faptul, că în curând situația se va îmbunătăți fundamental, pentru că în piețele din străinătate trebuințele proprii sunt atât de multe și mari, încât în viitorul apropiat abia se poate aștepta o afluență mai mare de capital din străinătate. Din motivul acesta se impune precauțiune.

Cauzele lipsei actuale de bani Adolf Ullmann, directorul executiv al „Băncii generale de credit ungar” („Magyar Általános Hitelbank”) le află în prima linie în avântul, ce a luat pretutindenea viața economică, la care se mai adaugă scumpirea tuturor mărfurilor și marea activitate, ce se dezvoltă pe terenul industriei edile, cari a reclamat mari capitaluri.

La noi au mai contribuit la creșterea lipsei de bani și număratoarele bănci mici fondate de regulă fără rost și numai din interese personale. Băncile acestea lucrează de regulă cu regie mare și dau credit preste puterile lor, inscenând o formală goană după depuneri, cari apoi în caz de nevoie nu le pot replăti, decât forțând încassarea pretensiunilor lor.

Noul director executiv al „Băncii comerciale ungare pestane” („Pesti Magyar Kereskedelmi Bank”) F. Weiss consideră ca una din cauzele lipsei de bani faptul, că căile ferate ungare nu pot satisface trebuințele circulației de mărfuri, cari astfel neputând fi puse în circulație, leagă însemnate capitaluri, pentru timp mai îndelungat, decât s'ar întâmpla între împrejurări normale.

Situația politică europeană încă a contribuit în mare măsură la scumpirea banilor. Îndeosebi prin rezerva ce și-au impus capitaliștii și băncile franceze la plasarea prisosurilor lor în străinătate, fapt prin care s'au retras din circulația internațională mai multe sute de milioane.

Acestea sunt după părerea câtorva financiari competenți cauzele lipsei și scumpetei de bani.

La „Chestiunea băncilor“.*

S'a zis și se zice, și cu drept cuvânt, că fondăm bănci peste bănci. E adevărat, că fondările noi nu ajută, ci prin divizarea forțelor slăbesc trunchiul economiei naționale, ale cărei vlăstare nu se pot dezvoltă și nici nu pot să aducă roadele dorite, fiindcă le lipsește sucurile nutritoare, în cazul de față capitalul și încrederea, creditul. Și cu toate acestea să cercăm a motivă încâtva fondările noi. Până când fondările noi nu sunt pornite din vră personală, până când nu sunt îndreptate contra altor bănci românești existente, ci sentimente mai nobile, interese economice-naționale de ordin mai înalt inspiră și promovează fondările noi, până atunci — neînființându-și băncile noastre mai mari, filiale, expoziții, neocupând ele terenul — suntem îndreptățiți, ba avem chiar datorința să fondăm institute nouă, să ocupăm terenul locuit de Români.

E totuși trist, că ținuturi curat românești — îndeosebi în Banat — sunt exploatate de institutele străine, cari an de an arată dela 20 de mii coroane până la 200 de mii coroane profit curat, neavând între clienții lor nici 10% de neamul lor, și nearând între acționari nici 10% de neamul nostru. Să nu mai amintim de fondurile de rezervă, cari aproape toate au ajuns, ba chiar întrecut capitalul societar, căci ne prinde jalea văzând filerii neamului nostru, câștigați, cu sudori de sânge, adunați în cursul vremilor în o sumă considerabilă, de care acuma se folosesc străinii contra noastră, contra aspirațiilor noastre culturale și naționale.

Nu sunt fraze, nici exagerări acestea, ci fapte, pe cari ocazional le vom și dovedi cu date statistice, în fața cărora mulți vor trebui să roșescă, recunoscându-și nepăsarea față de cuceririle străinilor între noi.

În urma principiilor de mai sus tragem următoarea concluzie: Fondările noi, unde e de lipsă, adică unde e terenul românesc și primejdie de a-l ocupa străinii au rost, deci trebuie să se facă, întrucât băncile noastre mai mari nu ar ocupa ele terenul prin filiale și expoziții. Nu mult și conducătorii institutelor mai mici — înțeleg pe specialiști și pe cei de bună credință și lipsiți de interese personale — singuri se vor convinge că neputând ține concurență cu institutele străine fuzionările și afiliările sunt singurele mijloace de a satisface cerințelor financiare. De sigur au experiat conducătorii institutelor noastre că un client de azi când îți deschide ușa te întreabă „Cu câte procente?” până când mai înainte cu 5—6 ani dacă i-s'a acordat împrumutul n'a mai zis absolut nimic. Clientul de azi — înțeleg pe cel mai bun — mai are informație dela cel puțin 2—3 institute asupra condițiilor împrumutului ce voiește să-l facă. Toate acestea ar mi-

* Publicăm acest articol, cu observarea că nu ne identificăm întru toate cu conținutul lui.

lită pe lângă întărirea institutelor, ce le avem și ar fi contra fondărilor mai mici. Cele ce urmează însă completează cele de mai sus și anume: In un centru curat românesc banca afiliată a unei bănci mai mari în decurs de un an și jumătate a făcut o activă de 400,000 coroane. Peste 5 ani va avea peste un milion de coroane. Va avea intabulațiuni, și atunci și noi Românii vom face o bancă, vom începe să convertim și cei cu ceva praxă știm cu câtă greutate se fac convertirile în urma speselor mari. În urma acestora ne aflăm în față cu două chestii importante și anume: Să ocupăm terenul românesc prin fondări nouă, dar așa ca să putem satisface pe deplin cerințelor economice și totodată să întărim temelia băncilor mai mari. În cazul când băncile mari nu fac filiale putem rezolva problema în felul următor: În ținuturi românești facem bancă nouă și când termenul de subscripție a expirat și când s'a constatat căte acții sunt subscrise, se prezintă fondatorii, la cea mai mare bancă din jurul respectiv, oferindu-i să mai subscrie încă atâtea acții câte s'au subscris de particulari. Fiecare acție are un vot în adunarea generală și astfel banca nou înființată e *afiliată* băncii mai mari, ea face împrumuturile mai mici, iar cele mari le face deadreptul pe banca sub egida căreia s'a înființat, dela cari primește un anumit percent *incasso*. Astfel am și ocupat terenul românesc făcându-ne datorința față de neam și totodată vom și putea satisface în mod culant cerințelor financiare și economice. În felul acesta având banca nouă acționari din popor, aceștia sunt interesați și prin legăturile familiare vor sprijini banca nou înființată. Băncile acestea pot fi înlocuite și prin reuniunile sistem Raiffeisen.

În cazul acesta condițiunea principală e ca din capitalul încurs a noii înființări de reuniuni o anumită parte, jumătate, eventual $\frac{1}{4}$ parte, sau rezerva întregă să se plaseze în acții de ale băncii cu sprijinul căreia se înființează, ca astfel între protejat și protector să existe o legătură mai strânsă.

Simion Popescu.

director executiv la „Ancora“, s. p. a.

O nouă bancă maghiară falită.

Abia s'au liniștit încâtva spiritele agitate în urma falimentului băncii maghiare din Nagytapolcsány, despre care am scris și noi la timpul său, și un nou faliment de bancă formează obiect de discuție în opinia publică a țării. De astădată este vorba de o bancă mai în apropierea noastră, de „Közgazdasági Bank r. t.“ din Oradea-mare, care de sigur a avut — spre nenorocul lor — și clienți români din Bihor ori poate și deponenți români.

Banca acum falită există de 5 ani, și are capital social de K 500,000. Deja fondatorul principal al băncii a fost o persoană cu mână nenorocoasă căci a dus,

prin speculațiile sale nereușite, deja două institute la ruină. În 5 ani banca a avut deja 4 directori, dintre cari actualul este un tânăr avocat, care — precum se întâmplă de multeori și la noi — ocupă totodată postul de jurisconsult al societății, dar pricepător de afaceri nu este.

Ca și la „Nagytapolesány“ ruina băncii din Oradea a cauzat-o mare parte fondările sale, o fabrică de țigle și cărămizi și o cooperativă de credit, cu cari și-a imobilizat total capitalurile și detragându-i-se acum cu scumpetea și lipsa aceasta de bani creditele — s'a prăbușit. Pretensiunile cambiale și de cont curent ale băncii se cifrează la K 560,000 — din cari însă mare parte sunt dubioase. Depozitele spre fructificare fac circa K 210,000, iar reescontul și alte datorii circa K 360 000 —, cari ambele află acoperire la membrii direcțiunii, oameni, afirmative, bogați. Capitalul social însă se va pierde întreg.

Falimentul băncii oradane n'a surprins de loc cercurile specialiste din localitate și din capitală, cari au prevăzut de mult acest trist sfârșit, căci și „Közgazdasági Bank r. t.“, face parte din acele fondări superflue, pe cari le-a vizat secretarul general Pranger în enunțările sale asupra cauzelor scumpetei de bani reproduse și de noi în numărul nostru ultim.

Lipsa de stabilitate la conducere și imobilizarea capitalurilor proprii și străine disponibile, născută din prea marea râvnă de expansiune, a provocat deja prăbușirea multor bănci și întreprinderi. De aceea servească și cazul cel mai proaspăt de faliment de bancă drept memento băncilor noastre.

DIN REUNIUNI.

Adunarea generală a „Reuniunii române de agricultură“, din comitatul Sibiului pentru anul 1910.

Reuniunea aceasta și-a ținut adunarea sa generală pentru anul 1910 la 31 Dec n. 1911 în comuna Turnișor, lângă Sibiu. Comitetul reuniunii a fost reprezentat prin membrii săi d-l Dr. Vasile Stan profesor seminarial, care a prezdat adunarea, d-nii Aurel Coșciuc Nicolae Iosof, Romul Simu și secretarul Victor Tordășianu. Membrii comitetului au luat parte la serviciul divin, unde a cântat frumos corul bărbătesc înființat de părintele Romul Piatos.

La 12 ore s'a deschis adunarea în școală, fiind de față un număr frumos de popor, bărbați, femei, juni și copii.

Dl Dr. Stan a deschis adunarea, arătând, în limbajul popular, scopurile pe cari le urmărește reuniunea și insistă în general asupra activității din anul 1910. Dă apoi cuvânt secretarului, d-l Vic. Tordășianu, care face o expunere amănunțită asupra raportului general al Reuniunii pe an. 1910. În urma acestora raportul a fost luat la cunoștință, aprobându-se socotelile pe an. 1910 și proiectul de buget pe 1912. S'a exprimat condolență pentru membri răposați și mulțumită tuturor binefăcătorilor Reuniunii. S'a completat locul devenit vacant în comitet prin moartea membrului Dr. Petru Șpan, alegându-se în locul

dănsului dl Timotei Popovici, profesor seminarial în Sibiu.

A urmat prelegerea dlui A. Cosciuc despre cultura legumilor, care pentru Turnișoreni ar putea să fie un mijloc însemnat de câștig, fiind ei în imediată apropiere a orașului Sibiu. Prelegerea a fost ascultată cu mult interes.

După prelegere a vorbit dl Tordășianu despre importanța însoțirii or de credit sistem Raiffeisen stărind asupra necesității de a se înființa și în comuna Turnișor o astfel de însoțire. Vorbirea frumoasă a dlui Tordășianu, vorbire purceasă din prisosul dragostii ce dănsul o nutrește față de țărâtime, fiind ținută pe înțelesul tuturor a străbătut la inimi și pe dată s'a înscris numărul necesar de membri pentru înjghebarea însoțirii. A urmat constituirea însoțirii, ales fiind președintele dl preot local R. Platoș, iar casier contabil dl P. Vulcan, învățător. A rămas ca Reuniunea de agricultură să facă pașii trebuincioși pentru înregistrarea firmei la tribunal. Cu această însoțire numărul însoțirilor de credit sătești, înființate de Reuniunea de agricultură în comunele de pe teritoriul comitatului Sibiu, se urcă la 25. Afară de aceste însoțiri s'au mai înființat la îndemnul și cu conlucrarea acestei reuniuni un număr frumos de astfel de însoțiri și în alte comitate.

La 4 ore d. a. s'au distribuit cărți poporului și adunarea a fost închisă de președinte după care s'a servit prânzul. Cu acest prilej s'au dat de nou indemnuri de lucrare și purtare poporului pentru a spori în toate cele bune. Corul bărbătesc ne-a desfătat în timpul mesii cu frumoase cântări.

Seara la 7 ore a urmat *șezătoarea literară* aranjată de părintele Platoș. Între punctele programului seratei s'a intercalat și o instructivă prelegere despre rolul femeii în familie și societate, ținută de doña Eugenia Tordășianu, profesoară și 2 poezii de dl O Goga, citite și explicate de dl Dr. Alexandru Dragomir, candid. de avocat.

*

Din raportul general al Reuniunii de agricultură care se extinde pe 71 de pagini, scoatem următoarele date:

Lucrările reuniunii în cursul anului 1910 au fost următoarele:

1. *Expoziția de copii din Sadu*, expoziția a V-a aranjată de reuniune, a izbutit spre mulțumirea tutora și ea va avea urmări binecuvântate din punct de vedere igienic-economic asupra poporului din comună. În urma prelegerilor ținute, a premiilor împărțite etc.

2. *Întrunire agricolă* s'a ținut în comuna Săsăuși, unde s'a înființat o însoțire de credit sistem Raiffeisen cu 80 de părtași

3. *Cultura animalelor de prăsilă*. Spre acest scop reuniunea s'a ocupat cu chestiunea întocmirii de pășuni pentru creșterea tăurenilor și a vițelilor și cu distribuirea unei sume de 400 cor. drept premiu între economii de vite din cercul Sălăștei și al Cisnădiei, cari și au iernat mai corespunzător vițelele și junicele de prăsilă. Reuniunea a stărut și pentru prăsierea cailor, a rămătorilor, a albinelor etc.

4. *Cultura poamelor*. În acest scop s'a ținut o frumoasă *serbare a pomilor* în comuna Mag, unde s'au plantat altoi, dându-se povețe poporului prin specialiștii în pomologie din comitetul Reuniunii. S'au distribuit altoi între membri.

5. *Cultura nutrețurilor măestrite și a altor plante*. Spre acest scop s'au împărțit membrilor 80 kgr. sămânță de trifoiu, 27½ kgr. sămânță de napi de nutreț și 44 kgr. sămânță de luțernă.

6. *Tovărășiile agricole și însoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen*. Numărul acestor însoțiri a ajuns în 1910 la numărul de 20 în comitatul Sibiului, deci s'au sporit cu 4. Ele se află în următoarele comune: *Acliu, Apoldul inferior, Loman, Pianul superior, Răchita, Roșia săsească, Veștem, Ilmbw, Nucet, Bungard Gușterița, Mohu, Alțina, Cornățel Tălmăcel, Reci, Cristian, Rusciori și Săsăuși*.

Toate acestea însoțiri prosperează și sunt o mare binefacere pentru poporul din comunele unde ele s'au înființat. Poporul pe zi ce merge devine mai cruțător, depunându-și la ele micile economii și ajutându-se mai cu înlesnire în multele sale trebuințe. De remarcat este că conducătorii acestor însoțiri îndeplinesc aproape toate lucrările în mod gratuit.

Meritul înființării acestor însoțiri este al zelosului secretar, dl V. Tordășianu, care lucrează cu zel aproape apostolic pentru răspândirea lor în comitat și dând îndrumările necesare și pentru înființarea lor și afară de grantele comitatului Sibiu.

7. *Școala practică de economie din Sălăște*, care există cu concursul moral și sub egida Reuniunii agricole, face progrese frumoase și va deveni cu timp un izvor de binefaceri pentru populațiunea comunei Sălăște și a comunelor din împrejurime.

Reuniunea are un număr frumos de *mașini agricole* cari se dau spre folosința poporului. Dispune de o bună *Bibliotecă populară*

8. *Averea Reuniunii*. Venitul Reuniunii la finea anului 1910 a fost de K 3,862.44. Avera întregă este de K 20,903.03.

University Library Cluj

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE

„*Hebe*” societate pe acții în Bistrița. Sub firma aceasta s'a înființat în Bistrița o societate pe acții cu capital social de K 100,000. Scopul societății este luarea în arândă și exploatarea băilor și a apei minerale din Sângeorgiul român. Direcțiunea este compusă din următorii: Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Leon Scridon, Dr. Dionisie Longin, Dr. George Pavel, Dr. Alex Pop (Rodna) și un membru delegat al comunei Sângeorgiu.

CRONICA.

Spre America! Cu finele anului expirat noi numiții conducători ai noii filiale a „Albinei” din New-York, D-nii Dr. Tib. Brediceanu și Eugen Vancu, au fost absolvați de funcțiile lor de pân' acum pentru a putea face ultimele preparative pentru plecarea lor la America și organizarea noii filiale. Dl Dr. Brediceanu a părăsit deja Sibiul, iar dl E. Vancu va pleca de aici în a doua jumătate a l. c., imbarcarea având a se face la finele lunii curente.

Din prilejul plecării lor în Lumea nouă ambii domni au fost împărțâși de număroase dovezi de simpatie atât din partea corpului funcționarilor cât și din partea societății sibiene, ai cărora valoroși membri au fost ambii.

Ne alăturăm și noi la multele urări de bine, ce îi însoțește în lungă și anevoioasă lor cale și le urăm și noi multă tărie și perseverență la împlinirea grelei misiuni, ce li s'a incredințat, iar noii filiale îi urăm

deplină isbândă ca jertfele personale ale conducătorilor ei și cele materiale ce direcțiunea aduce prin întemeierea ei să-și afle cea mai deplină resplată, spre binele și folosul și al poporului nostru emigrat în America.

Bursă în Cluj. Precum se anunță cercurile financiare și comerciale din Cluj au hotărât înființarea unei burse de efecte și de mărfuri în Cluj.

Fi-va criză economică în America? În unul din zărele noastre pontice a apărut nu de mult o scrisoare-avertisment din America, în care se profetează că în America, alegerea de prezident va provoca o nouă criză economică ca la anul 1907. În consecuență autorul stăruie, ca poporul nostru să fie reținut de a emigra, pentru a-l feri de pagube materiale și morale. Până aici ar fi bune toate. Dar în rapoartele unor mari zăre financiare-economice, cetim de curând, tocmai contrarul celor scrise de conaționalul nostru emigrat în Lumea nouă. America stă în preajma unui nou avânt în cele economice, precum rezultă din mai multe presemne. Marile fabrici de oțal și fier ale trustului american au comande extraordinare de mari de executat în viitor, pentru a cărora executare fac mari pregătiri și deja lucrează în mod interziv. Comande însemnate se fac din partea căilor ferate, a cărora necesități singure se evaluează la aproape 1 miliard; asemenea a luat avânt industria edilă, cari toate reclamează mari investiții și numeroase brațe muncitoare.

Nu le amintim acestea, fiindcă am avea doară intenția de a indemnă poporul nostru de aici să ia drumul Americii, ci o facem pentruca nu cumva în urma celor scrise în ziarul amintit, emigrații noștri din America, alarmați de cei de aici, să se alarmeze eventual prea iute și să părăsească cu mari cheltuieli lumea nouă tocmai atunci, când probabil li se deschid mai bune prospecte, de a găsi ușor ocazie de muncă rentabilă.

Părerea, că America nu numai că nu stă în fața unei crize, ci din contră se află în preajma unui avânt economic, asemănător celui din 1909, emanează dela un bărbat competent, șeful uneia din cele mai mari case de comerț din Newyork, este deci consult să se țină seamă de ea și la noi în interesele multor de Români, cari au trecut Oceanul — pentru pâne.

Camera regnicolară pentru instituttele de bani. „Asociația regn. de bănci“ de sub direcția dlui Dr. Hantos E. se ocupă cu ideea de a porni o acțiune pentru întemeierea unei camere a instituttelelor de bani, care să fie investită cu atribuțiile unei autorități. În acest scop numitul deputat a elaborat deja un proiect de lege, conform căruia fără a știrbi autonomia instituttelelor de bani, camera va pune capăt anomaliilor observate în anii ultimi pe terenul financiar.

Populația Bucovinei. — Iată după cifrele recensământului din 1910, cum se compune populația Bucovinei: Români 273,254, (229 019 în 1900), ruteni 305,101 (287.798 în 1900), nemți și ovrei 168,854 (159,436 în 1900) nemți fără ovrei 65,953 (63,336 în 1910), evrei 102,919 (96,150 în 1900) poloni 36,205 (26,857 în 1900). cehi, moravi, slovaci 1005 (596 în 1900) și unguri 10,391 (3,516 în 1900).

Lăptăriile cooperative din Ungaria în anul 1911. În anul 1911 s'au fondat în Ungaria 24 de lăptării cooperative noue, cu cari numărul lăptăriilor a crescut dela 597 la 621. Aceste cooperative au primit subvenții dela stat în sumă de K 96,803.12.

Tezaurul public ungar. În cuartatul III al anului curent, Iulie—Septembrie, totalul veniturilor a fost cu K 22.767,069, iar totalul cheltuielilor cu K 25.544 009 mai mare, decât în perioada corespunzătoare a anului trecut și astfel bilanțul quart. III 1911 este cu K 2 776,939 mai nefavorabil decât bilanțul cuartatului III 1910. Circulația totală a cuartatului III 1911 prezintă următoarele cifre:

Venituri	K 446.177,890—
Cheltuieli	„ 395.067 325—
deci un excedent de	K 51.050,565—

Firme înregistrate în 1910 în Ungaria. Conform unor date statistice în cursul anului 1910 s'au înregistrat în Ungaria în total 3656 firme noue. Cele mai multe, 460 aparțin industriei textile și comerțului cu articoli de îmbrăcăminte; după aceea vin afacerile cu alimente și băuturi și în rândul al treilea, cu 363 de firme, afacerile de mărfuri mixte. În fine la locul al patrulea vin instituttele de bani și de credit cu 346 firme noue. Certificate industriale s'au liberat în cursul anului 1910 în total 54.915.

Producțiunea mondială a aurului în anul 1911 este evaluată de directorul monetăriei Statelor Unite la 466 milioane Dollari = K 2230 milioane ceace este o cifră de record.

Buletinul de curs din numărul nostru de față cuprinde cursurile valorilor de bursă dela finele anului 1911, pe cari le publicăm pentru eventuală întrebuintare din partea băncilor noastre la incheierile anuale. Asupra cursului efectelor necuprinse în acest buletin servim, la cerere, bucuros cu informații.

BIBLIOGRAFIE.

„*Solia satelor*“ foaie săptămânală pentru popor, se numește un nou organ de publicitate al nostru, ce va începe să apară în Cluj cu începere dela 1 Ianuarie 1912 v. Noua foaie promite a da cea mai largă atenție și chestiilor economice. Redactor, proprietar și editor este dl *Valentin Drăgan*; secretar de redacție dl *A. Melin*. Abonamentul costă K 4— pe an.

Sumar.

Chestiunea reviziunilor. — Cauzele lipsei și scumpetei de bani. — La „Chestiunea băncilor. — O nouă bancă maghiară falită. — Din reuniuni. — Societăți comerciale și financiare: „Hebe“ societate pe acții în Bistrița — *Cronică*: Spre America, bursă în Cluj, Fi-va criza economică în America?, Camera regnicolară pentru instituttele de bani, Populația Bucovinei, Lăptăriile cooperative din Ungaria în anul 1911, Tezaurul public ungar, Firme înregistrate în 1910 în Ungaria. Producțiunea mondială a aurului în anul 1911, Buletinul de curs. — *Bibliografie*: „*Solia satelor*“.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 30-29 Decembrie 1911.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	110 90	110 80
4	" " Cor. " " "	90-55	90 90
3 1/2	" " " " " " " " "	78-70	79 25
4	Impr. cu premii à 100 fl.	432 -	430 -
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	303-50	306 -
3	Impr. p. regul. Porților de fier. " " "	75-25	-76
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100-10	100 -
4	" rurale ungare " " "	91-65	92 -
4	" " croato-slav. " " "	93-50	93 50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	91-40	91-55
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	91 35	91-55
4-2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	94-50	94-80
4-2	" " " " argint April-Oct. " " "	94-60	94-80
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	1660—	1640—
4	" " " " 1860 à fl. 100.—	440—	448—
4	" " " " 1864 à fl. 100.—	617—	624—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	114 75	115 30
3	" " Cor. " " " " " " "	91-30	91-50
4 1/2	" " " " de invest. " " " " " " "	80-10	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	90 75	91.—
5	" " " " Viena	101-10	—
6	" " bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	120 85	—
6	Imprumut Temeș-Bega din 1897	92-80	94—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	93-45	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98-10	97 65
4	" " " " 50 ani în coroane	98 60	97-95
4 1/2	Banca comere. ung. Pesta în fl.	99 75	99-75
4	" " " " " " " " în cor.	92-25	92 25
4 1/2	Obl. com. "banca ung. Pesta cu 10% premie	101-40	101-80
4	" " " " " " " " repl. 60 ani	92-25	92 50
4	Seris. fonc. I Casă de păstr. patr., Pesta	93—	93—
4	Obl. com. " " " " " " " " în cor	92—	91 50
4	Obl. cu premii I. Casă de păstr. patr. à K 100	—	129—
4 1/2	Seris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93-55	93-90
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	99 50	99-50
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	92 50	92 50
5	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	137—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Casa de păstrare generală Sibiiu,	99 50	99 50
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	92 50	92 50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	99-75	100—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	99 50	99-75
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	92-50	92-50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	297-25	—
3	1880 à fl. 100.	—	—
4	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	278-50	—
4	1869 à fl. 100.	—	—
2	Impr. cu premii Banca ung. hipot	250-10	256—
5	" " " " sârbesc à fres 100—	1-27 25	129-50
—	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	318—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	38—	40—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	512—	16—
—	Buda, cemuna à fl. 40—	—	5—
—	Pálffy, à fl. 40—	—	—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	75—	75-50
—	" " " " ungară, à fl. 5—	47-75	49-50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	512 50	15—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	513-75
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	19-50
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11-39	11-47
—	20 franci aur	19-12	19-14
—	20 marce aur	23 60	23-59
—	Sovereigns pr bucată	24 10	—
—	Ruble hârtie per bucată	2 55	2-55
—	100 Marce hârtie	117-88	117-90
—	100 franci hârtie	—	—
—	100 lire hârtie	95-10	95-20
—	100 lei hârtie	—	95-40

„MIELUL” cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **funcționar** la cassa de păstrare „Mielul” societate pe acți în Poiana-Sibiului se publică concurs.

Salar anual K 1200 și tantiema statutară.

Cererile de concurs sunt a se înainta direcțiunei institutului până la 20 Ianuarie 1912, iar postul se ocupă îndată după alegere.

Dela recurenți se cere praxă în afaceri de bancă și cunoașterea limbii maghiare în vorbire și scris.

Alesul după serviciu de un an va fi denumit definitiv și i-se va mări salarul.

Poiana-Sibiului, la 31 Decembrie 1911.

(1-2)

Direcțiunea.

Următoarele cărți se pot procura dela
 librăria CURCU, Brașov,
 precum și dela orice librărie.

I. C. PANȚU:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, 8° mare, I—VIII + 213 pagine Cor. 2—

Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8° mare, I—VII + 324 pag. " 4—

Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8° mare, 70 pagine " 1—

Procent, Promii, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8° mare, I—IX + 160 pagine. " 3—

Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată, 8° mare, I—X + 322 pagine. " 3-50

Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8° mare 23 pagine. " 0 60

Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, octav mare 70 pag. " 1-20

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

prof. de științe comere.

Se poate comandă dela administrația »Re-
 vistei Economice», cu prețul de 1
 coroană.

„MERCUR” societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud (Naszód).

CONVOACARE.

Domnii acționari ai societății acționare de împrumut și păstrare „Mercur” în Năsăud, prin aceasta se convoacă în sensul §-lui 18 din statute la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Năsăud, *Duminică, la 3 Martie st. n. 1912, la 2 oare după amiază* în localul societății, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea secretarului și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
3. Raportul direcțiunii și darea absoluturilor.
4. Raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturilor.
5. Stabilirea bilanțului pro 1911, fixarea dividendei și împărțirea profitului curat.
6. Alegerea a 4 membri în direcțiune pe un ciclu de 4 ani.
7. Alegerea a 4 membri în comitetul de supraveghiere pe un ciclu de 3 ani.
8. Închiderea adunării generale.

Năsăud, la 3 Ianuarie 1912.

Martian, m. p. director.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1911.		Pasiva.	
		K	f		
Casa în numărare		22,046	28	Capital societar	200,000—
Cambii de bancă	627,679 40			Fond de rezervă	124,000—
Cambii cu acoperire ipotecară	202,232 —	829,911	40	Fond special de rezervă	5,250—
Împrumuturi ipotecare		341,262	—	„ de binefaceri	1,500—
Obligațiuni cu caventați		37,302	50	„ de penziune	22,000—
Împrumuturi pe amanete (Lombard)		39,640	—	Depozite spre fructificare	152,750 —
Efecte publice	58,124—			Reescompt	766,252 84
Acții dela diverse bănci	9,190—	67,314	—	Conturi creditoare	254,318—
Casele societății		68,606	37	Interese anticipate	1,533 93
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară și la alte bănci		4,171	87	Profit curat	25,386 45
Mobilier	2,300—				
Amortizare	300—	2,000	—		
		1.412,254	42		1.412,254 42

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
		K	f		
Interese:				Interese:	
a) pentru depuneri	34,372 42			dela cambii escomptate	45,549 53
b) „ reescompt	10,289 63			„ „ cu acoperire ipotecară	16,462 70
c) „ fondul de rezervă	3,506 75			„ împrumuturi ipot care	26,651 13
d) „ fondul de penziune	1,251 20	49,420	—	„ „ pe obligațiuni cu caventați	2 422 62
Spese:				„ „ pe efecte	3,162 33
a) Salare.	19,489 16			„ efecte publice	2 426 13
b) Relut de cvartir	2,132 —			Interese de întârziere și provocări	6,415 91
c) Chirie	800 —			Provițiuni	5,992 51
d) Porto	796 —			Venite dela realități	1,489 65
e) Spese mărunte (tipărituri, registre, lumnat, încălzit etc).	2,389 84	25,607	—		
Contribuțiune:					
a) directă	6,421 67				
b) după interese de depuneri	3,437 24	9,853	91		
Amortizare din mobilier		300	—		
Profit curat		25,386	45		
		110,572	36		110,572 36

Năsăud, la 31 Decembrie 1911.

Martian, m. p., director.

Tomuța m. p., cassar.

Emil Tișca m. p., șef-contabil și secretar.

MEMBRI IN DIRECȚIUNE:

Alexandru Haliță m. p. Simion Pop m. p. George Cattul m. p. Dumitru Tomuța m. p. Iosif Mihailasiu m. p.
Alexandru Pălăgieșiu m. p. Dr. Octavian Domide m. p. Ignat Seni m. p. Solomon Haliță m. p.

Verificat și aflat în regulă.

Năsăud, 3 Ianuarie 1912.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Teofil Tanco m. p.

Macedon Linul m. p.

Clement Istrate m. p.

Antoniu Hangea m. p.